

Egyptin koptit Lähi-idän suurin kristitty ryhmä

Vainot piinaavat Egyptin kopti- kristittyjä

Egyptin kristitty vähemmistö pelkää ääri-islamilaisuuden edelleen voimistuvan maassaan. Koptien verinen sunnuntai kertoi kristittyjen vainon huolestuttavasta lisääntymisestä muslimimaailmassa.

Merja Eräpolku

Yli 10000 koptikristittyä oli kerääntynyt 9. lokakuuta Kairoon mielenosoitukseen. Koptikristityt olivat järjestäneet marssin protestoidakseen kirkkoon Assuanissa kohdistunutta hyökkäystä ja uskonnollista syrjintää vastaan.

Protestoijat vaativat maahan yhtenäistä lakia uskonnollisten rakennusten rakentamisesta, uskonnollisen syrjinnän kriminalisoimista käytännössä ja hyökkäyksen kohteeksi joutuneen kirkon uudelleenrakentamista.

Egyptin väliaikaishallinnon vastaus koptien protestiin oli tyrmäävä: armeija murskasi mielenosoituksen tappamalla 25 mielenosoittajaa ja haavoittamalla yli 300. Menehtyneistä osa tuli sotilasajoneuvojen yliajamiksi, toiset ammutuiksi. Al-Arabiyya satelliittikanavan kamera näytti, miten täydellisesti armeija oli unohtanut alkuvuodesta korostamansa periaatteen, jonka mukaan siviilejä ei vahingoiteta.

Selkkauksen aikana Egyptin valtiollinen televisio suo-

rastaan yllytti väkivaltaan, kun ihmisiä kutsuttiin "suojelemaan armeijaa". Monet niistä muslimeista, jotka lähtivät Kairon armeijan tueksi, kokivat tullessa puolustamaan islamia.

Siitä, miten kaaos alkoi, on kovin erilaisia käsityksiä. Koptit ovat täysin vakuuttuneita siitä, että kristityt mielenosoittajat eivät missään tapauksessa aloittaneet mellakointia. Todennäköisesti paikalle oli tullut sekasorto lietsomaan pyrkineitä islamisteja. Koptit lähtivät Masperoon mediakeskuksen luo osoittamaan mieltään, jotta maailma kuulisi heidän hätänsä.

Syylisiä ei ole viety oikeuteen eikä tuomittu

Lokakuun verilöyly on vain yksi tapaus tihevässä sarjassa. Uudenvuoden terroristihyökkäyksessä kirkkoon Aleksandriassa kuoli 23. Sitä ennen joulumessuun tehtiin verinen isku Nag Hammadissa.

Kirkkoja ja kristittyjen omaisuutta on tuhottu viime vuosien aikana useasti, eikä virkavaltalla ole halunnut tai kyennyt uhreja suojelemaan. Syylisiä ei ole viety oikeuteen eikä tuomittu.

Koptikristittyihin paikallistasolla kohdistuneet rikokset kertautuvat yleensä tavalla tai toisella kansallisen kriisinä. Näin kävi myös syyskuun lopussa Assuanin maakunnassa tapahtuneen al-Marabin kirkon polttamisen jälkeen.

Seurakunnan johtajat olivat jo taipuneet vaatimuksiin kirkon tornin lyhentämiseksi sekä siihen, ettei ulkoristiä ja kirkonkelloja asenneta. Tämä ei riittänyt muslimille, jotka

Koptit eivät saa lupia uusien kirkkojen rakentamiseen. Seurakuntien toiminta on siirtynyt koteihin. Egypti hyväksyy vain kääntymisen kristinuskosta islamiin, ei päinvastoin.

eivät halunneet nähdä kirkkoa kotikylässään. Kristityt jäivät ilman viranomaisten suojelua, vaikka heidän rakennuslupansa piti olla kunnossa.

Tapausta selvittämään nimetty komitea esitti, että Assuanin kuvernöörin pitäisi erota, tuhopolttajat viedä oikeuteen ja valtion kustantaa kirkon uudelleen rakentaminen. Komitean raportti tosin jätti kertomatta olennaisen seikan: imaami on kehottanut tuhotekoon perjantain rukoushetkessä.

Hallinto ei ryhtynyt esitettyihin toimenpiteisiin ja tuhopolttajat vapautettiin pian. Koptit kokivat tilanteen jälleen kerran turhauttavana ja lähtivät barrikadeille vaatimaan kansalaisoikeuksiensa toteutumista.

Askettiin Euroopan parlamentissa vieraili Euroopan koptien lähetystö. He edustivat Euroopan kädessä. Oikealla Englannin koptien puheenjohtaja tohtori Ibrahim Habib salkkunsansa kanssa.

Annetaan vääristynyt kuva

Koptien mukaan niin Egyptin viranomaiset kuin mediakin antavat kopteihin kohdistuneesta väkivallasta toistuvasti vääristyneen kuvan. Milloin tapahtunut kielletään, vähemmistö demonisoidaan epäusmaalliseksi tai syyllisyyttä käännetään pääläelleen. Esimerkiksi kirkon tuhopoltosta viljeltiin käsitystä, jonka mukaan muslimikyläläiset vain lopettivat laittoman rakennustyön.

Vaarana on, että jatkossa laajemminkin yhteiskunnallisten ongelmien syy löydetään uskonnollisesta vähemmistöstä - aivan niin kuin se on historiassa kovin usein löydetty juutalaisista, joiden on uskoteltu aiheuttaneen milloin minkäkin katastrofin aina keskiajalla riehuneesta mustasta surmasta alkaen.

Euroopan parlamentissa vierailleita koptien edustajia eivät lupaukset Egyptin aikeesta suorittaa tutkinta Kairon verilöylystä vakuuttaneet. He vaativat tapahtuneesta kansainvälistä tut-

kintaa.

- Emme usko, että Egyptin hallitus kykenee suorittamaan puolueetonta tutkimusta armeijansa toiminnasta, totesi tohtori Ibrahim Habib, joka on Englannin koptien puheenjohtaja.

- EU-maiden tulisi antaa kopteille maahanmuuttolupia, koska muslimienemistöinen Egypti pyrkii tukahduttamaan alkuperäistä kansanosansa, vaati nuori koptinainen.

Viime maaliskuun jälkeen kymmenet tuhannet koptit ovat tietävästi lähteneet Egyptistä.

Koptien mukaan armeija ja siirtymäkauden hallitus on suhtautunut islamistien hyökkäyksiin kristittyjä kohtaan joko täysin välinpitämättömästi tai pahentamalla tilannetta tukemalla uskonnollisten salafi-johtajien vetämiä välityskomiteita.

"Muslimina olen häpeissäni"

- Muslimina olen häpeissäni siitä mitä tapahtui, totei Egyptin EU-edustuston

kakkosmies, tohtori Badr Abdelatty. Hänen mukaansa armeija oli ylireagoinut tilanteessa eikä osannut toimia oikein.

- Vakuutan teille, kukaan ei tiedä mitä todella tapahtui, mutta asia Egyptissä tutkitaan.

Tohtori Ibrahim muistutti, että Egyptin voimassa olevan perustuslain 2. artiklassa todetaan, että islam on valtionuskonto ja että islamilaisen lain (Sharia-lain) periaatteet ovat lainsäädännön pääasiallinen lähde.

Koptit eivät ole saaneet lupia uusien kirkkojen rakentamiseen ja seurakuntien toiminta on siirtynyt pitkälti koteihin. Moskeijoita ja minareetteja maa on tiuhaan täynnä. Egypti hyväksyy vain kääntymisen kristinuskosta islamiin, ei päinvastoin.

Vaikka perustuslaki turvaa vapausoikeudet ja tasa-vertaisuuden periaatteessa kaikille kansalaisille, merkitsee Sharia-lain noudattaminen sitä, että muslimit ovat muita kansalaisia paremmassa asemassa. Tämä on ollut myös koptien vahva

koptien ihmisoikeusjärjestöjen liittoa (EUCOHR). Kuvassa etualalla europarlamentaarikko Peter Van Dalen (Christen Unie) kirjat

KD:n europarlamentaarikko Sari Essayah oli mukana esittämässä luonnosta parlamentin kannanotoksi.

Europarlamentti tuomitsi koptien surmaamisen

Euroopan parlamentti tuomitsee ankarasti mielenosoittajien surmaamisen Egyptissä.

Euroopan parlamentti tuomitsee ankarasti mielenosoittajien surmaamisen Egyptissä. 27. lokakuuta hyväksymässään kannanotossa parlamentti edellyttää, että Maseron tapahetumat tutkitaan perusteellisesti ja avoimesti.

Kannanotossa korostetaan, että Egyptin hallitus ja viranomaiset ovat vastuussa maan kaikkien kan-

salaisten turvallisuudesta ja siitä, että väkivaltaan syyllistyneet on tuotava oikeuden eteen.

Egyptin viranomaisten tulee turvata koptikristittyjen kaikki perusoikeudet ja suojella kirkkoja, jotta ääri-islamistien harjoittamat jatkuvat väkivaltaisuuDET ja kirkkojen tuhoamiset saadaan loppumaan. Parlamentti katsoo, että maan uudessa perustuslaissa olisi nimenomaisesti määrättävä kaikkien perusoikeuksien turvaamisesta.

KD:n europarlamentaarikko Sari Essayah oli mukana esittämässä luonnosta parlamentin kannanotoksi.

kokemus heidän oikeuksistaan ja asemastaan mm. lainkäytön kohdalla.

Koptit toivovat sekulaaria demokraattista yhteiskuntaa, joka turvaa yhtäläiset oikeudet jokaiselle kansalaiselleen.

Kopteja 15 miljoonaa

- Koptikristillisyyden on Egyptissä vanhempaa perua kuin sitä vainoava islam.
- Nykyisin Egyptissä heitä on noin 10% väestöstä 80 miljoonaisesta väestöstä.
- He eivät ole maahanmuuttajia, eivätkä käännynnäisiä vaan maan alkuperäisväestöä, jonka asema on islamilaistumisen myötä koko ajan heikentynyt.
- Sana "kopti" on peräisin kreikan sanasta "egyptiläinen".
- Viime vuodet koptien elämä on ollut jo jatkuvaa epätasa-arvoisuutta ja vainoa.
- Koptit ovat Lähi-idän suurin kristittyjen ryhmä ja heitä on maailmassa arvioiden mukaan noin 15 miljoonaa.

Vaalit Egyptin näytön paikka

Kristittyjen vairot ovat lisääntyneet Egyptissä kansannousun jälkeen.

Kristittyjen vainon lisääntyminen Egyptissä ei anna viitteitä siitä, että maassa olisi tammikuun kansannousun jäljiltä menossa hyvään suuntaan.

Maata hallinnoiva sotilasneuvosto on ollut joko haluton tai kyvytön puuttumaan ääri-islamilaisten aineiden toimintaan. Jo pitkään jatkunut maan islamilaistumiskehitys ei turvaa demokratian eikä ihmisoikeuksien toteutumista. Edesmenneen Gaddafin armeijan aseita pelätään kulkeutuvan radikaalimuslimien käsiin Egyptiin.

– Missä nyt ovat ne nuoret demokratiaa ajaneet valankumouksen tekijät, jotka olivat keväällä kaduilla? kyseli Belgiassa työskentelevä

koptiprofessori.

– Egyptin hallituksen täytyy kunnioittaa ihmisoikeuksia, vaati kuulemistilaisuuden EU-parlamenttiin järjestänyt Hollannin Kristillisen liiton (Christen Unie) meppi Peter Van Dalen.

Hän muistutti, että EU:n ja Egyptin välisen assosiaatiosopimuksen kautta Egypti saa 450 miljoonaa euroa vuosina 2011-2013. Lisäksi EU on myöntänyt 100 miljoonaa euroa avustukseen kansannousun jälkeistä uutta Egyptiä.

Kuun lopulla pidettävät parlamenttivaalit ovat Egyptin tulevaisuuden kannalta hyvin ratkaisevat. Ne ovat näytön paikka Egyptille osoittaa, onko se vapaa maa, jossa vähemmistöjenkin oikeuksia kunnioitetaan.

Maan kehityksellä on erittäin keskeinen vaikutus koko Lähi-Itään ja sen myötä koko maailman tilanteeseen.

Merja Eräpolku

Kuulemistilaisuus Euroopan parlamentissa lokakuussa.